

Ротаційна модель «Щоденні 5» розроблена з метою навчити учнів розвивати власну витривалість та самостійність під час виконання кожного з її компонентів, що забезпечує їх активну участь у читанні та письмі протягом тривалого часу. Ротаційна модель «Щоденні 5» пропонує різноманітні види діяльності, що збільшує мотивацію та інтелектуальну зайнятість учнів. У той час, коли вони зайняті самостійним читанням чи письмом, вчителі можуть працювати з окремими учнями, проводити індивідуальні заняття та працювати в малих групах відповідно до учнівських потреб.

Ротаційна модель «Щоденні 3»:математика самостійно, математика разом, математичне письмо.

Згідно з Державними стандартами початкової загальної освіти основними принципами її розбудови є створення умов для повної реалізації здібностей, таланту, всебічного розвитку кожної людини; гуманітаризація; демократизація освіти; пріоритет загальнолюдських цінностей, формування компетентної особистості.

Діяльнісний метод навчання є одним із провідних у сучасній початковій школі. Його застосування забезпечує можливості щодо вироблення в учнів необхідних пізнавальних вмінь, компетенцій саморозвитку та самовиховання. Діяльнісний підхід дозволяє дітям глибоко поринути у таємниці навчального предмету, оволодіти методами його пізнання та різними способами розв'язування завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М.Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
2. Дичківська І.М. Іноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Концепція нової української школи документ МОН 2016. С. 34.
4. Освітні технології: Навч. посібник / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко та ін. К.: А.С.К., 2001. 256 с.
5. Бібік Н. Компетентність і компетенції у результатах початкової освіти. *Початкова школа*. 2010. № 9. С. 1–4.
6. Харченко О.Ю., Цимбалова В.І., Чернова Т.В. Нуш Щоденні 5.1 клас. Ч. 2.

Володимир ПІДДЯЧИЙ
(Київ, Україна)

СУТНІСТЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІВ

Зважаючи на динамічне розроблення нових знань і технологій, а також вимог щодо їхнього швидкого опанування, виникає потреба у посиленні уваги до універсальності освіти педагогів та її адаптації до нових умов та потреб життя. У середовищі фахівців вже давно побутує думка, що набуті компетентності впродовж навчання у закладі вищої освіти потребують постійного оновлення впродовж життя та професійної діяльності. Разом із цим близько 20% професійних знань застарівають щороку і потребують оновлення. За деякими професіями зниження

рівня компетентності фахівця більш ніж у двічі настає приблизно через 3-5 років. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні умов для здобуття педагогами освіти впродовж життя. Концепція «освіти впродовж життя» була оприлюднена у 80-х роках ХХ ст.. Згодом у 1996 р. міністрами держав Організації економічної співпраці та розвитку вона була визнана як мета освітньої політики. Серед основних принципів концепції «освіти впродовж життя» виокремлюють: забезпечення неперервного доступу освіти з метою формування та оновлення необхідних компетентностей; інвестування у розвиток людських ресурсів; використання інноваційних методів учіння та викладання тощо [2, 65].

Окремі ідеї та принципи освіти впродовж життя відображені у напрацюваннях вітчизняних учених, що присвячені: професійній самоосвіті та самовихованню майбутнього вчителя [4, 140–146]; обґрунтуванню моделі професійного саморозвитку майбутнього вчителя [6, 108–114]; професійним якостям майбутнього вчителя [3, 156–165]; обґрунтуванню змісту культурологічної підготовки майбутнього педагога [5, 52–58]; вихованню і розвитку дітей засобами праці [7, 6–9]; освіті і науці України у вимірі громадянських суспільств [8, 59–65]; соціально-професійному розвитку старшокласників та студентів [9, 107–110].

Безперервна освіта педагогів може здійснюватися на формальному, неформальному та інформальному рівнях. Згідно з законом України «Про освіту» (2017 р.) формальна освіта розглядається як освіта, яку здобувають за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій). Вона передбачає досягнення здобувачами визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою. Неформальну освіту визначено як освіту, що здобувають за освітніми програмами. Вона не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Інформальна освіта (самоосвіта) тлумачиться як освіта, що передбачає самоорганізоване здобуття суб'єктом учіння певних компетентностей, зокрема під час професійної, громадської або іншої діяльності [1].

Розглядаючи неформальну освіту педагогів, зазначимо, що її здобуття не передбачає навчання за стандартизованими навчальними планами, дотримання яких є обов'язковим. Це надає їй гнучкості щодо вибору змісту, форм та методів організації навчально-виховного процесу, а також сприяє більш ефективному реагуванню на потреби аудиторії, створює сприятливі умови для експериментальної роботи щодо впровадження інновацій. Разом із цим, у надавачів освітніх послуг є внутрішні стандарти якості щодо організації роботи, реалізації навчально-виховного процесу, впровадження інновацій тощо. Одним із перших, хто звернув увагу на неформальну освіту був Ф. Кумбс. Цей термін зафіксований у його книзі «Світова освітня криза: системний підхід» (1968 р.). Серед перших країн, де неформальна освіта проявила свою ефективність вважають Швецію. У наукових колах констатують, що Швеція разом із Данією, Норвегією та Фінляндією є сучасними лідерами неформальної освіти та освіти дорослих.

Підвищення уваги до неформальної освіти педагогів пов'язане із швидкими змінами знань, технологій, змісту, форм та методів навчання, пріоритетних напрямів розвитку тощо. Вона сприяє здобуттю та розвитку компетентностей, спрямованих на підвищення здатності адаптуватись до постійних соціально-економічних трансформацій. Разом з цим, доцільно усвідомлювати, що неформальна освіта педагогів є доповненням, а не альтернативою формальної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради, №38-39, 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [1.03.2021]
2. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. 108 с.
3. Піддячий В.М. Професійні параметри майбутнього вчителя. *Наукові записки*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. Вип. СХІІІ (113). С. 156–165.
4. Піддячий В.М. Професійні самоосвіта та самовиховання майбутнього вчителя. *Наукові записки*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. Вип. СХІІ (112). С. 140–146.
5. Піддячий В.М. Обґрунтування змісту культурологічної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 1–2 (42–43). С. 52–58.
6. Піддячий В.М. Обґрунтування моделі професійного саморозвитку майбутнього вчителя. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 1. С. 108–114.
7. Піддячий М.І. Виховання і розвиток дітей засобами праці. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 3. С. 6–9.
8. Піддячий М.І. Освіта і наука України у вимірі громадянських суспільств: соціально-професійна орієнтація. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2016. № 3/4 (48–49). С. 59–65.
9. Піддячий М.І. Соціально-професійний розвиток: компетентності старшокласників та студентів. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи* / [Ред.: Ян Г'жесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький]. Конін; Ужгород; Бельско-Бяла; Київ: Посвіт, 2019. Т. VII: Ідентичність і свобода в освіті та науці. С. 107–110.

Микола ПІДДЯЧИЙ
(Київ, Україна)

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Підготовка педагогічного працівника до взаємодії з учнями і студентами забезпечується змістом освіти, який взаємопов'язує соціальну, економічну й екологічну складові, спрямовані на гармонізований розвиток особистості та суспільства й визначення ціннісних пріоритетів [5, 62]. Коронавірусне захворювання (COVID-19) та події навколо цієї гострої респіраторної інфекції спонукають до формулювання та вирішення завдань життєдіяльності, які знаходяться в межах особистісного,